

Ne skruni božjega imena!

Pred nekaj leti smo brali v časopisu sledeči dogodek:

Neki delavec iz severne Italije je prišel opoldne utrujen in lačen domov z upanjem, da se kot po navadi okrepi in odpočije. Toda žena je imela tisti dan toliko dela, da ni mogla do časa pripraviti kosila. Zato prosi moža, naj malo potrpi. Mož pa se začne jeziti in zmerjati ženo in v navalu besnega srda izusti grdo, umazano kletvino zoper Boga. Uboga žena pogoltno grenko solzo in molči. Sredi kuhinje pa se je igral mali štiriletni delavčev sin Bruno in si na vse načine prizadeval, da bi poglal v skok svojega lesenega konjčka. Ta se ne zmeni za ukaze in prigovaranja svojega malega gospodarja in stoji negibno sredi kuhinje. Bruno ga končno ježno sune in konjček se seveda prekopicne po kuhinji. Deček ga dvigne in pri tem opazi, da si je konj zlomil nogo. Ujezi se, začne zmerjati svojega konjčka in nenadoma zazveni po kuhinji jasna in razločna kletvina zoper Boga, ista grda in umazana kletvina, ki jo je bil trenutek prej izgovoril dečkov oče.

Delavca pretrese ta prizor do dna duše. Zgrozi se, mrzel pot ga oblije, ko vidi kakšno razdejano je povzročil z eno samo kletvijo v duši svojega nedolžnega otroka. Žena tiho joče. Nesrečni oče se sramuje samega sebe. Skoči k svojemu otroku, pritisne si ga na srce in z bolestjo v duši ter solzami v očeh zakliče: »Ne, dragi Bruno! Nikdar več ne smeš ponoviti besed, ki si jih slišal od mene! To so grde, zelo grde besede. Tvoj oče te prosi, da mu odpustiš. Nikdar več jih ne bo izrekel. Reci z menoj: »Bog je dober! Gospod Bog, rad te imam!« Deček je jokal (sam ni vedel,

zakaj) in se tesno oklepal očeta. Žena je stala zraven in se je s solznimi očmi zahvaljevala Bogu. Od tistega dneva ni delavec nikdar več preklinjal.

Ali te ta resnična zgodba ne presune, dragi moj? Tebe, ki morda kolneš od jutra do večera, doma in zunaj, pred odraslimi in malimi? Tebe, ki kolneš ženo in otroke, starše, živino, delo in — kar je zlasti hudo — Boga, dobrega, ljubečega Boga, ki te je ustvaril, odrešil, te posvečuje in bo nekoč tvoj sodnik? Vse tvoje življenje je prepleteno in prepojeno s kletvino, ki te dela surovega, divjega, satanskega. Ali se zavedaš, kako strupeno zelišče seješ v svojo lastno dušo in v duše svojih dragih? Tvoja žena kolne, ker je slišala kleti tebe, tvoj sin kolne, ker se je tega naučil pri tebi, tvoja hči kolne, ker si jo ti pohujšal. Ali te ni groza strašnih posledic tvoje bogokletja? Morda se boš izgovarjal: »Tako sem vajen. Ne morem se premagovati. Kar samo mi uide, ne da bi se zavedal. Saj potem mi je žal, ko je že prepozno.« To te prav nič ne opravičuje. Dolžnost imaš, in sicer težko, strogo dolžnost, da slečeš to železno srajco navade, ki te teži in grdi. Jasno, da je to težko, ni pa — nemogoče. Počasi, s tem, da paziš na svoje besede, da se ne razburjaš in jeziš, da si vsak večer izprašuješ, da se pustiš posvariti od drugih, da se zatečeš k Bogu v molitvi, da zadostuješ za svoja in tuja bogokletja — se boš obvladal, boš znal brzditi svoj jezik in se tako odvadil preklinjevanja.

Zavedaj se vedno besede božje: »Gospod ne pusli brez kazni njega, ki skruni njegovo ime« (2 Moz 20, 7).

Slovinci, ali veste, kako je mnoge naše rojake preslepil internacionalni, brezbožni komunizem?

Tako hudo, da radi gojijo fratellanzo in skupno nastopajo z breznarodnimi in veri sovražnimi italijanskimi komunisti, a da kot nekako izdajstvo obsojajo vsako pravično sodelovanje s poštenimi in krščanskimi italijanskimi ljudmi in strankami. Ista slepota je zadela tudi premnoge Italijane.

To ni ne po veri ne po pameti!!

Krajevne volitve kmečkih sindikatov

V goriški deželi se vršijo te dni volitve zastopnikov krajevnih kmečkih sindikatov. Ti zastopniki bodo nato morali izvoliti pokrajinsko zastopstvo in vodstvo pri kmečki zbornici.

Na volitvah v furlanskih vaseh nastopa povsod vsaj po dve kandidatni listi: komunistična in demokrščanska. Ponekod je še tretja lista neodvisnih. V slovenskih vaseh se prav tako vršijo ali pa se bodo vršile take volitve. Na njih pa nastopa povsod le ena kandidatna lista, namreč komunistična. Tako so se vršile volitve v Sovodnjah in so bili izvoljeni trije komunistični kandidati, ker nobenih drugih ni bilo.

Pri tem se nam rode pomisleki: ali

bomo mi Slovenci vekomaj ostali pri sistemu ene same stranke in ene same kandidatne liste, kakor nam je oboje vsilila komunistična partija? Čas je, da stopijo demokratični in krščanski Slovenci na dan ter se otresejo diktature komunistične partije. Te volitve naj bodo zadnje v znamenju ene same kandidatne liste, in to komunistične. Ker ni mogoče, da bi v tako kratkem času postavili v naših vaseh drugo kandidatno listo, je dolžnost vseh korajžnih demokratičnih slovenskih kmetov in kmečkih delavcev, da se volitev ne udeležijo in s tem pokažejo, kako obsojajo nedemokratično metodo, da ena sama stranka vsem vsiljuje sebe in svoje kandidate. Če bi vsi Slovenci volili komuniste, bi pokazali, da smo ali nezačajni ali zares sami komunisti, kar nam Italijani tako radi očitajo. Enotnosti iz hudobije in v hudobiji naj bo konec!

Sovjetsko gospodarstvo

NEIZMERNO BOGATA RUSIJA PADA POD BOLŠEVISKIM GOSPODARSTVOM IZ SMOLE V SMOLO. »Ameriška Domovina« poroča 2.1.: »Odkar je sovjetska vlada odpravila racioniranje živil in zmanjšala vrednost rublja, je nastalo veliko pomanjkanje živil v deželi... vlada je odpravila racioniranje za odjemalce, toda prodajalnam daje le gotovo količino živil.

Angleški poslanik Peterson poroča, da pošilja vse uslužbenke po mestu, vsakega v drugo prodajalno, da morejo nakupiti najpotrebnejše stvari... In vrhu tega pa

dnevno naraščajo cene živilom.«

Vse to po tridesetih letih »najbolj naprednega gospodarstva!«

Cerkvi očitajo komunisti, da tolaži delavske množice le z onostranskim rajem. Vse kaže, da komunizem pa tolaži delavce le z rajem, ki bo na zemlji onstran zgodovine, t. j. takrat, ko ljudi ne bo več na svetu, tako da ostanejo rdeči delavci brez raja tu in brez raja tam.

To naj bi si zapomnili vsi tisti, ki pri nas ob polnih loncih hrepenijo po polnih čebrih komunističnih dežel.

OKNO V SVET

BRITANSKA NOTA JUGOSLAVIJI V ZADEVI TRSTA. V zvezi z ostro noto, ki jo je poslala britanska vlada jugoslovanski vladi glede Trsta, piše 17. jan. »Daily Telegraph«: Ves čas je obstajala upravičena bojazen, da bo skušala jugoslovanska vlada obiti in kršiti določila statuta, ki je v mirovni pogodbi z Italijo ustanovil Svobodno tržaško ozemlje. Nota, ki jo je izročila britanska vlada jugoslovanskemu veleposlaniku v Londonu, je dokaz, da so bile te bojazni povsem upravičene. Kar je lastno komunistični taktiki, je neka prejšnja jugoslovanska nota obtožila anglo-ameriško upravo, da krši prezbivalce njihove »pravice«, katere jim določa statut. Britanska vlada pa v svoji sedanjih noti zlahka dokazuje neosnovanost teh obtožb. Resnica je prav obratna. Jugoslovani so tisti, ki na svojem področju delajo prav tiste stvari, ki so jih v svoji pritožbi naprtili upravi anglo-ameriškega področja. Na njihovem področju sme imeti zborovanja le komunistična stranka, nekomunisti pa so postali žrtev nezakonitih ukrepov za razlastitev zemlje itd.

Jugoslovani ne upravljajo svojega področja po določilih statuta, ampak tako, kakor da bi imeli suvereno oblast nad tem ozemljem. Resnično bistvo njihove pritožbe proti anglo-ameriški upravi je, da ta uprava noče dovoliti podobne samovoljne boljševizacije anglo-ameriškega področja. Vprašanje iskanja guvernerja za celotno ozemlje pa že več mesecev tiči na mrtvi točki zato, ker Jugoslovani s sovjetsko pomočjo odklanjajo imenovanje vsakega kandidata, za katerega ni verjetno, da bi se obnašal kot njihova lutka. Komunisti so očitno odločeni, da bi iz Trsta podob-

no kakor iz Grčije naredili trajno torišče nemira v Evropi.

SOVJETSKA TAKTIKA NA BALKANU. »New York Times« piše 16. 1. v svojem uvodniku, da je treba obrniti pozornost na sovjetsko taktiko na Balkanu. List pravi med drugim: Zgovoren zgled o delovanju tako imenovane ljudske demokracije, katero je vsilila Sovjetska zveza Vzhodni Evropi, imamo v nedavnem primeru, ki se je pripetil v Bolgariji. Žilavi eksponent te »demokracije« Georgij Dimitrov, bivši sovjetski državljani, bivši glavni tajnik kominterna ter iznajditelj taktike trojanskega konja — za komunistično pronicanje v druge organizacije, je predložil zbornici svoj proračun. Ko so imeli socialdemokrati toliko poguma, da se ga kritizirali, jim je Dimitrov dal na izbiro, da glasujejo za proračun, ali pa bodo obešeni. Da je svojo grožnjo še bolj podprl, je svoje kritike opozoril na usodo Nikolaja Petkova, katerega je dal obesiti zaradi njegove opozicije. Pozval jih je, naj se »spametujejo«, ali pa bodo dobili nauk, o katerem bodo lahko razmišljali pri sv. Petru. Opozicionalci so se »spametovali« in proračun je bil gladko sprejet, ko je bil Dimitrov že na poti v Bukaresto, da bi cementiral »večno prijateljstvo« z drugo takšno ljudsko demokracijo, Romunijo.

ZAKAJ JE MORAL ODSTOPITI ROMUNSKI KRALJ MIHAEL. »New York Times« razpravlja o razlogih, ki so dovedli do prisilnega odstopa romunskega kralja Mihaela. V članku beremo med drugim: Člani romunske kraljevske rodbine, ki so se v posebnem vlaku peš ljali skozi Dunaj v Švico, so povedali, da bo po prisilnem odstopu kralja Mihaela verjetno kmalu ustanovljena ro-

munsko-bolgarsko-jugoslovanska unija pod predstvom maršala Tita. Dopisnik omenjenega lista John Mac Cormac nadalje poroča: Govorijo, da bo moral romunski ministerski predsednik Petru Groza kmalu odstopiti in da bo prišlo do intenzivne boljševizacije Romunije. Možno je celo, da bi bila Romunija s svojimi podonavskimi sosedi priključena k Sovjetski zvezi.

DVE LETI ZDRUŽENIH NARODOV. »New York Herald Tribune« podaja pregled dvoletnega delovanja Združenih narodov. Ta organizacija sicer ni bila splošno zdravilo za vsa vprašanja, bila pa je vendar v marsikaterem pogledu koristna. Pred dvema leti so se delegati prvič zbrali v Londonu in pričeli z drugim poizkusom za ustanovitev svetovne organizacije. Takoj po končani vojni in dragi zmagi je bil primeren trenutek za ta poizkus. To je bilo v pravem kontrastu z dvomi in razočaranji okoli Združenih narodov, ko stopajo v tretje leto svojega delovanja. Pa tudi takrat je bilo slišati resne opomine proti temu, da bi preveč pričakovali od te organizacije. Že pred Londonom je bilo mogoče predvideti zamotani značaj večine problemov, ki jih bodo morali reševati Združeni narodi, kakor n. pr. vprašanje nadzorstva nad atomsko silo, ki je prinesla nove možnosti za vojskovanje. Nadalje vprašanje številnih brezdomcev, ki so blodili po opustošeni Evropi. Že takrat je bilo jasno, da bo v veliki nevarnosti enotnost med velesilami zaradi prepada med Sovjetsko zvezo in zahodom. Ta prepad se je poslej še povečal in je onemogočil učinkovito delovanje Združenih narodov v številnih primerih. Ker je veto onemogočil sklepe v Varnostnem svetu, je bila ustanovljena mala skupščina. Dokler pa bo Sovjetska zveza s svojimi sateliti bojkotirala malo skupščino in dokler se bo morala mala skupščina naslanjati le na svojo moralno moč in javno mnenje, bo veliko odvisno od intelektualne moči njenih članov. Toda če je mala skupščina dokaz za neuspeh v prvotnih osrednjih odborih Združenih narodov, je po drugi strani dokaz življenjske sile osnovne ideje te organizacije.

BRITANSKA ZUNANJA POLITIKA. Ker bo v kratkem v britanskem parlamentu debata o novi smeri britanske zunanje politike, je razumljivo, da časopisje že zdaj razpravlja o tem važnem vprašanju. Vse kaže, da bo britanska zunanja politika v bodoče odločnejša v dveh pogledih: 1. da bo prevzela vodstvo v zunanji politiki nekomunističnih zahodno-evropskih držav, 2. da bo postala odločnejša proti komunističnemu vzhodnemu bloku.

ATMOSFERA NA MARSU. Po zadnjih proučevanjih doktorja Gerda P. Kuiperja v observatorijih čikaške in teksaške univerze vschuje Marsova atmosfera isto količino ogljikovih hidratov kot zemeljska in brez strupenih plinov. Po sodbi Kuiperja so Marsove vzpetine verjetno pokrite s snegom in obdane z meglo. Kuiper ima namen poglobiti raziskovanja o domnevnem pomanjkanju vode na Marsu, in sicer s svojim posebnim spektroskopom, ki je 1000 krat preciznejši od dosedanjih. Z raziskovanji bo pričel 17. marca 1948, ko se bo planet najbolj približal zemlji, in sicer na 97.600.000 kilometrov.

POLOŽAJ V FRANCIJI. »Daily Telegraph« piše: Otvoritev zasedanja francoske narodne zbornice v letu 1948 je bila burna in to ne brez razloga. Nevihta je nastala iz prepričanja vseh nekomunističnih poslancev brez razlike, da postaja komunizem vedno bolj in bolj rušilna in razkrojevalna sila. Kako upravičeno je to mnenje, nam je pokazalo odkritje, da je kominforma, katere so ustanovitelji tudi francoski komunistični voditelji Duclos, ukazala netenje stavk v Porurju. Za Francijo je to posebnega pomena, kajti Francija nujno potrebuje porurski premost. Zadnje stavke v Franciji so pokazale, da komunistom, ki so povzročili te nemire, niso popolnoma nič pri sreči koristi francoskega ljudstva. Vsemu temu pa je zdaj

Uničimo duševno nasilje!

Zadnjič nam je nekdo rekel: Ko vidite, da je toliko zaslepljenecv proti vašemu listu, zakaj ga ne ustavite?

Prvi del je resničen; polno je še zaslepljenecv, ki lista niti v roke nočejo vzeti. Stalna lažnost OFarskega časopisja jih je popolnoma omrežila. Že sv. pisimo govori o ljudeh, ki bodo imeli temo za luč, resnico pa za laž. Pa pravi tudi, da bo takrat ljudem gorje.

Evo par zgledov: Komunistično časopisje trobi kar naprej, da papež hoče vojno, da se je zvezal z reakcijo, ki pripravlja vojno, in da so le komunisti za svetovni mir. Resnica pa je, da komunizem pošilja vsakovrstno orožje svojim somišljenikom v drugih državah, da drži velike oborožene armade doma in da hujska na upore in krvave izgrede delavske mase. Sv. oče pa ukazuje nedolžnim otrocičem, naj oni molijo za mir med narodi, državnike pa opominja, naj ne začnejo novega svetovnega klanja. A pri vsem tem je po komunističnem časopisju papež za vojno, komunisti pa so za mir. Ali ni ta laž prav otipljiva? In vendar še cele trune naših ljudi imajo za resnico te grobe laži.

Na tako grdo obrekovanje katoliški časnik ne sme molčati. On mora resnico oznanjati svet.

lobo imenovati svetlobo in temo imenovati temo. Svariti mora pred komunizmom, tudi pred komunizmom, ki je zakrinkan z narodnostnim navdušenjem, pa naj je to ljudem prav ali ne. Zato ne moremo in ne smemo je njati z izdajanjem lista. Nočemo, ne smemo v svoji vesti hosteti, da bi nam kedaj zgodovina očitala in da bi nas Bog sam klical na odgovor, da smo videli nevarnost človeških duš, ki so rinitile v pogubo, in da smo molčali.

Ljudje, ki so v zadnjem letu padli v komunistične kremplje, danes priznavajo, kako prav in resnično je vedno pisal »Slov. Primorec«. Drobec našega naroda v Italiji pa še vedno slepo verjame lažem »Pr. dnevnika«, »Soče« in kar je še teh lažnivih tovariških listov. Menda ga bo ozdravila od slepote le komunistična pest.

Izza „železne zaves“

prihajajo neprestano poročila o slabih gospodarskih razmerah in bedi, ki vladajo tam.

Bivši reški škof

Msrgr. Hugo Camozzo je bil imenovan od sv. očeta za nadškofa v Pizi.

dodan še nov dokaz v dejstvu, da vodi komunizem po vsej zahodni Evropi ofenzivo proti obnovi in proti svobodi. Scena francoskega parlamenta je zato izrazila le prebujanje demokracije proti novi komunistični nevarnosti. V Franciji so se komunisti med stavkami že pokazali v svoji pravi luči, in sicer zelo umazani luči. V tej luči so jih spoznali vsi zavedni Francozi. Komunisti so se morali umakniti, kar pa seveda ne pomeni, da bi bil to njihov končni umik.

„Za brezposelne brate“

zelo hvaljevredno pobirajo doneske po vseh trgovinah, pred cerkvenimi vrati itd. Upamo, da bodo te podpore deležni predvsem tisti brezposelni, kateri morajo vzdrževati svoje družine, in taki brezposelni, ki nimajo osebnih prihrankov ali svojcev, kateri so jim v prvi vrsti dolžni pomagati.

Pri vseh podpornih akcijah naj vsa javnost pridno kontrolira, kako se podpore delijo, da ne bodo najbolj potrebni odhajali praznih rok, medtem ko bodo manj potrebni ali celo nepotrebni prejeli pomoč od vseh strani.

Ljudje, ki niso resnično bedni, pa se rinejo v ospredje povsod, kjer je mogoče kar koli dobiti, so škodljivi in odjedalci kruha ubožcev.

Kdor ima vsakdanji kruh, katerega prosimo v očenašu, naj ne berači za podpore.

Ti daruj svoj prispevek najrajši tistemu, o katerem si prepričan, da je v veliki potrebi!

DOMAČE NOVICE

Msgr. Ivan Trinko

Dne 23. t. m. je obhajal oče, buditelj in voditelj Beneških Slovencev svojo 85. letnico. Naš list želi temu velikemu Slovenceu in največjemu sinu Beneške Slovenije, da bi se ohranil v gorskem zraku svojega doma v Trčmunu tako dolgo zdrav in čil, dokler ne doživi uresničenja svojih življenjskih sanj, to je, dokler ne napoči tista krščanska doba, ko se Beneški Slovenci ne bo več ne srmovali ne bal povedati, da je Slovencec, ki ljubi ne le svojo zemljo, ampak tudi svoj jezik in njegovo kulturo. In ta doba ne more biti daleč, če Bog sam ni odločil, da sploh uniči vso našo civilizacijo in vse pridobitve krščanske demokracije med evropskimi narodi.

Ta jubilej je na zelo lep način proslavil slovenski tržaški radio, ki mu je v nedeljo 25. t. m. posvetil pol ure posebne oddaje z zelo pestrim sporedom, namenjenim Ivanu Trinku in Beneškim Slovincem. Prijatelji in občudovalci Ivana Trinka so nam z govori in recitacijami prikazali lik Ivana Trinka. Eden izmed njegovih učencev pa mu je v beneškem narečju voščil še »puno, puno let«. Med posameznimi točkami pa je goriški ženski trio prav lepo zapel pet zelo pristranskih beneških narodnih pesmi.

„Ladja prijateljstva“

V torek 20. t. m. so v Trstu proslavili prihod ameriške »Ladje prijateljstva«, ki je pripeljala vsemu ubožnemu prebivalstvu Trsta 200 ton darov, ki so jih Američani zbrali iz ljubezni do bližnjega v potrebi. Razni govorniki so proslavili to ameriško plemenitost. Narodni nestrpnosti pa niti ob tej priliki niso mogli zatajati, da jim ni do mednarodne strpnosti in solidarnosti, ampak da vedno iščejo le sebe in svoje koristi. Proslavo so spremenili v nacionalno manifestacijo.

Cerkev sv. Justa

v Gorici, ki je bila med vojno razrušena, so popolnoma obnovili in prevzeli g. nadškof goriški jo je posvetil v soboto 24. t. m. Ves ta teden se vršijo v tej cerkvi posebne pobožnosti.

Smrt matere dveh goriških duhovnikov

Pozno sicer poročamo, ker smo pozno zvedeli, da je v Kamniah na sveti večer zatisnila svoje trudne oči dobra mati č. gg. Stanka in Viktorja Staniča. Stara je bila 78 let. Pokopali so jo v Sv. Križu tisti dan po sv. Štefanu. Upamo, da uživa pri Bogu večno plačilo. Preostlim naše sožalje.

Smrt rojakinje v Ameriki

Starejši duhovniki se še spominjajo podmeškega rojaka in pesnika Andreja Smrekarja, ki je bil župnik v Ameriki pri slovenski župniji v Colinwoodu in je mlad umrl leta 1913. Njegova sestra Marija je bila po njegovi smrti za kuharico v nekem uršulinskem samostanu v Ameriki. Tam je zgledno živelja še 35 let in je umrla dne 1. decembra 1947 v svojem 82. letu. Kar je zaslužila, je vse razdala revežem. Dne 3. dec. lanskega leta so jo slovesno pokopali. N. p. v m.!

Začasna namestitve

Ker je župnik v Mošji č. g. Puchio obohol, je imenovan za začasnega njegovega namestnika bivši župnik iz Prvačine č. g. Drckonja.

Odšel je v Ameriko

Bivši profesor slovenščine v Malem semenišču č. g. France Levstek je te dni srečno prispel v Argentino. Njegovi nekdanji učenci se ga s hvaležnostjo spominjajo in mu želijo srečo v novem svetu.

GOSPODARSKE VESTI

AMERISKI DAROVI ZA GORICO. Odbor ENDSI je določil za tekoči teden razdelitev blaga, ki ga je pripeljal v Gorico »Vlak prijateljstva«. Otroci po zavodih, sirotiščih in drugih dobrodelnih ustanovah dobe po 5 kilogramov za vsakega člana v sladkorju, moki, ovsenem zdrobu in različnih drugih živilih. Za družine s številnimi otroki se bo vsilila razdelitev prihodnji teden.

PAPEŠKA PODPORNÁ KOMISIJA je otvorila v jezuitskem zavodu »Stella Matutina« poseben Dijaško kuhinjo, pri kateri danes obeduje več kot 250 srednješolcev, med njimi tudi precej Slovencev. Za dijakinje je enaka ustanova pri ss. križarkah na Korzu. Tu obeduje okrog 100 dijakinj. Pri patrih kapucinih pa je ista ustanova s 1. januarjem odprla kuhinjo za reveže. Tu se razdeli vsak dan 250 obedov brezplačno. Sedež Papeške podporne komisije je sedaj v hotelu pri Treh kronah. Istotam je na razpolago hrana po nizki ceni za tiste, ki se prijavijo.

SPORAZUM Z AVSTRIJO ZA UVOZ LESA. V Vidmu so se sestali zastopniki Avstrije in Italije ter se deloma sporazumeli radi lesne trgovine. V aprilu bo lahko prišlo v Avstrijo 2.000 gozdnih delavcev za sekanje in pogozdovanje. Nadalje so se dogovorili, da bo šel izvoz iz Avstrije skozi Italijo, in sicer preko Porto Nogara v Benetkah. V nadaljnjih pogajanjih se bodo pogodili še za izvoz celuloze, magnezita in jekla, ki tvorijo poleg lesa glavne uvozne predmete za Italijo.

LES ZA KURJAVO V GORICI. Tukajšnja Trgovska zbornica javlja, da 31. t. m. zapade rok za nakup lesa za kurjavo s tozadavnimi nakaznicami. Les za kurjavo ima na prodaj samo trdka Be-

ZANIMIVOST

ČLOVEŠKO OKO MORE RAZLOČEVATI 17.000 BARVNIH ODENOV. Dr. David L. Mac Adam, član Eastman Kodak Research Laboratories v Rochesteru (New York), je na podlagi izvršenih poskusov z novim preciznim optičnim instrumentom ugotovil, da more človeško oko razločevati več kot 17.000 barvnih odenov, medtem ko so do zdaj menili, da človeško oko razlikuje samo 2.100 odenov.

rani V. D. Aosta 29. Les se dvigne na odrezek C. Po gori navedenem roku zapade veljava izdanih nakaznic.

PRIJAVA KMETIJSKIH MOTORJEV. Deželni inšpektorat za kmetijstvo javlja vsem lastnikom kmetijskih motorjev, da zapade dne 31. t. m. na nepreklicen način rok za prijavo motorjev. Vsi, ki te prijave ne bodo izvršili, bodo naznanjeni finančni oblasti in bodo ostali v tekočem letu brez nakazil tozadavnega goriva.

MINISTRSKA KOMISIJA ZA GORIŠKO DEZELO. Ker se nahaja goriška provinca v velikih gospodarskih težavah, so nekatere politične stranke vložile v Rimu posebne gospodarske spomenice. Dne 22. t. m. je seja celokupnega ministrstva sklenila ustanoviti posebno ministrsko komisijo, ki naj hitro prouči te ekonomske in socialne predloge.

POVIŠEK VOJNIH PENZIJ. S posebnim ministrskim dekretom je bilo določeno, da dobé vojni upokojenci prve kategorije, ki že uživajo tako zvano »superinvaliditeto« takoj enkratno doporo v znesku 20.000 lir.

NOVE CENE ZA VODO IN PLIN. Na podlagi najnovejših vladnih odredb je goriška vodovodna in plinska centrala določila za dobo od 1. januarja naslednje cene: plin (z državnimi in občinskimi pristojbinami vred) 19,20 lir za kub. meter, voda pa bo stala 11,50 lir za kub. meter. Koks iz plinarne pa bo stal 1.700 lir stot.

PROGRESIVNI DAVEK NA PREMOŽENJE. Finančna intendantca v Gorici javlja, da se bo progresivni davek na premoženje začel v naši deželi pobirati z junijskim davčnim obdobjem v tem letu. Februarski in aprilski obrok bo razdeljen med tako preostale davčne obroke tekočega leta.

KULTURNI KOTIČEK

Sedemdesetletnica pesnika Župančiča

Te dni praznuje pesnik Župančič svojo sedemdesetletnico. Tudi mi se klanjamo veličini pesnika Župančiča ob tej priliki, vendar moramo z žalostjo ugotoviti, da veličina pesnika v Župančiču nikakor ne odgovarja veličini človeka v njem. Ko se je v bivši Jugoslaviji šopiril centralistični režim, se mu je globoko klanjal; ko je prišel na vladno avtonomist Korošec, je dal njemu prvi svoj volilni glas; pozneje je proslavil kralja Aleksandra in rotli mladino k zvestobi do Petra II.; za časa italijanske okupacije je vodil gledališče v italijanskem smislu; za časa nemške okupacije pa je vodil predstave, kakor so mu pač le Nemci dovolili. Ko se je ustoličil Tito, mu je pel in mu še poje urnobesno slavo. To je Župančič kot človek. »Proč od Zapada«, kliče sedaj, »naša luč je od Vzhoda«. Nekoč pa je bil med nami glasnik Zapada. Kakor je Župančič velik kot pesnik, tako in še bolj je majhen kot človek. Pesnik velikan — človek slabič!

Pij XI. in arhitekt Plečnik

Poznejši papež Pij XI. je še kot knjižničar v Milanu ob proslavi tristoletnice sv. Karla Boromejskega, leta 1910., izdal ilustriran mesečnik v proslavo velikega svetnika. Na strani 631 poroča tudi o novem Karlovem vodnjaku, ki so ga postavili na Dunaju. Ves navdušen za lepoto in monumentalnost tega vodnjaka, ni pozabil z izredno pohvalo imenovati obh umetnikov, ki sta vodnjak ustvarila, namreč našega rojaka arhitekta Plečnika in kiparja Engelharda.

URH in ŽEF

PISMO IZ RIMA

Dragi Žef!

Včeraj sem srečno prispel v Rim. Neki sopotnik, ki je bil nekoč kot cestar nastavljen v naši vasi, me je peljal v neko gostilno na kosilo. Tam so bili zbrani vsakovrstni godrnjači proti De Gasperijevi vladi. Kaj vse so kvasili! Človek bi mislil, da De Gasperi odloča celo o vremenu v Italiji. Najbolj kričavi so bili tisti, ki hrenenijo po rdečem rajju, kakor so se nekoč Izraelcem v puščavi cedile slinice po loncih mesa iz Egipta. Ti reveži pa niso znali ničesar povedati o udarniškem delu, o prepovedi stavk, o nizkih plačah delavcev in o bedi in pomanjkanju v vseh deželah, kjer vlada rdeči teror. Ti ljudje še danes ne vedo, da komunizem spremeni vsako še tako bogato in cvetočo deželo v deželo lakote in vsakega gorja. De Gasperi je mučniški krotilec tropa zverin in milijonov norcev.

Od tam sem šel k Pepijevemu Julčku v Via dei Colli. On me bo spremljal kot tolmač na argentinsko poslanstvo in mi bo s pomočjo p. Antona izposloval avdienco pri sv. očetu, ki ima kristjane vseh narodov zelo rad in gotovo komaj čaka, da pridem tudi jaz k njemu. Potem bom obiskal še naše begunce, ki se pripravljajo na odhod v Argentino v Bagnoli pri Neaplju.

Potem pa, kakor upam, odletim malo v Kenijo v Afriki in nato v Ameriko. Najzanimivejši je bil doslej sestanek, h kateremu me je peljal sinoči g. Julče. V neki gostilni na Piazza Risorgimento so se zbrali številni gospodje, ki so v prejšnjih časih službovali v Juljski Benečiji in so ohranili naše ljudstvo v najboljšem spominu. Ti gospodje se še danes zelo zanimajo za vse, kar se godi v naši deželi, in bi radi, da bi vendar prišlo do najožjega, zares pravičnega in prijateljskega sodelovanja med tistimi Slovenci in Italijani, ki odklanjajo fašizem in komunizem. Radi bi pripravili nekak most med Italijo in slovanskimi narodi za čase, ko bo vsepovsod zmaga la resnično krščanska, t. j. zares človeška vredna demokracija.

Izmed številnih udeležencev se spominjam sledečih gospodov: Gino Novelli, sanator podjetij v likvidaciji; Stano Stenni, mestni ekonom in upravitelj ljudskih kuhinj; Gigi Paolini, nekoč nadzornik vseh pašnikov Kobariškega kota; Bino Martini, referent za proizvodnjo vsakovrstnih zvonil in trobil; Casi Cumaldi, svetovalec ministrstva za socialno skrbstvo; Fonsi Cucco, ki mu je poverjena šolska reforma in skrb za slovensko šolstvo v Italiji; Franco Farinata, upravitelj zaplenjene imovine; pesnik Fano dei Tonicelli, ki mu je pesniška žila usahnila, ko je spoznal komunistično prozo; Felice de Gregoris, komisar za mednarodne podpore; Natalino Chiassi, ravnatelj stanovanjskega urada; glas vpijočega v puščavi Rico Tamburini. Bil je navzoč še ta in oni, a mi ni ostal v spominu, ker se je malo udeleževal živahnega razgovora.

Govorili smo zelo veliko in iz mene so skušali iztisniti prav vse, kar sem doživel v zadnjih mesecih. Pogovor je nanesel tudi na »Slovenskega Primorca«. Vsi ga radi berejo, a radi bi videli, da bi se še zelo izpopolnil. Zanimivo bi

bilo napisati vse izražene želje, a to je nemogoče. Toda če bi jih mogel urednik izpolniti, bi bil list tak, kakršnega na tem svetu še ni bilo. Na samih dvih straneh bi zadovoljil vse potrebe in okuse vseh ljudi. Tekmoval bi z nabožnimi in posvetnimi, s političnimi in gospodarskimi, z novičarskimi in leporelovskimi, s filozofskimi in zabavnimi, s kletarskimi in čebelarškimi in ne vem kakimi listi še. Ob kritiki »Urha in Žefa« pa je postalo razpravljanje kar burno. Nekateri so ga poviševali kot skrajno zanimivega in poučnega, ker nazorno podaja sliko razmer doma in v tujini ter na poljuden način poučuje ljudstvo o najbolj perečih vprašanjih sedanjega časa. Drugi so spet dejali, naj bi že kmalu izginil s te poloble in se nikdar več ne vrnil, ker ni »na višku«.

Tedaj sem se dvignil in rekel: »Jaz sem tisti Urh!«

Pri sosedni mizi je vzkliknil neki tujec dvema prijateljem: »Križ božji! Pojdimo hitro ven, kajti sicer pridemo še v »Primorca!« In res so takoj izginili. Družba našega omizja pa je bila sicer nekoliko v zadregi, a se je takoj pomirila, ko sem dejal: Gospodje, vseli me, da se za naš katoliški list tako zanimate in bi ga radi napravili vedno bolj zanimivega in prikupnega. Posebno sem si vzel k srcu in bom priporočil g. uredniku, naj se skrbno varuje vsakega zbadanja in naj se bori proti nasprotnikom tako, da jim bo njegova borba v sladko tolažbo in veselje. Vendar moram priznati, da ne vem, kako naj se napravi za današnje pokvarjene glodce kaka jed pikantna brez soli, pa prike in popra; niti ne vem, kako se morete boriti proti komu, ne da bi mu bilo nasprotovanje neprijetno. To je mogoče samo v vojnah na gledaliških odrih. Zato bi jaz svetoval glede katoškega tednika sledeče:

Izhaja naj z istim naslovom kot doslej. Pod naslovom pa naj bo napisano: Tednik za verski, nabožni, narodni, mednarodni in nadnarodni, za politični, gospodarski, literarni, znanstveni in zabavni — nikdar pa ne zabavljen ali za fašizem in komunizem kakor koli žaljiv pouk za vse ljudi vseh krajev. Na prvi strani naj bo napisano z velikimi črkami: »Govorjenje je srebro, molčanje pa zlato«. Na drugi strani pa naj se bere: »Človeka ne dela požiranje črk, ampak dobra raba zdrave pameti!« To in nič drugega!

Sporočiti ta moj predlog g. uredniku, da si prihrani delo in neprijetne kritike. Prepričan sem, da bo predlog rad sprejel, ako bodo na ta način reformirali svoje pisanje tudi njegovi nasprotniki. To bo pravo zdravlilo za vse zmedene glave, ki so ob neprestanem branju in poslušanju drugih požabili rabiti svoje pamet. Pred seboj imam važne nasloge in zato se bom odslej le redkokdaj in le na kratko oglašal.

Pozdravi vse domače in vse slovensko ljudstvo, ki ljubi tisto svobodo, katere ne more biti brez resnice, četudi je ta včasih grenka.

Tvoj URH.

DAROV:

N. N. za par cigaret na Ferjanovi svatbi 70 L; nekatere Openke iz veselja, da se kat. tisk na Opčinah dobro razvija 1.800; N. N. 220; N. N. 100; N. N. Salita di Greta 220; N. N. iz Štandreža 1.000 L. Bog povrni!

Za »SLOVENSKO SIROTIŠČE«: Neimenovana gospa iz Štandreža darovala o Božiču za Slov. sirotišče precej obleke in perila. G. Medveček Marij, bančni uradnik, 500.— L; N. N. v Gorici 500.— L; N. N. iz Gorice 1.000.— L; N. N. iz Rojana 1.000.— L; Franciška Brezavšček 20.— L; Neimenovana 180.— L; Lutman Be nedikt iz Štandreža 180.— L.

Srečna hvala!

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIC
Katoliška tiskarna — Gorica

Žrtev ljubezni

Težko bolni Milini sestra je pisala v Gorico: — »To leto je Bog bogato obiskal Vašo družino s trpljenjem. Jaz se vsemu temu prav nič ne čudim. Saj je Marija v Fatimi že naprej povedala, da bodo nedolžni mučeni. Moramo pač vsi trpeti, zato nikar ne bodi žalostna radi tega. To naj Ti bo jasen dokaz, da Te Jezus ljubi. Kako se bomo po prenehanju trpljenja v raju tesno objeli! Skupaj bomo, ne bo se nam treba več ločiti. Čez naš obraz ne bo več legla nobena senca bolečin ne žalosti.«

Njena ljubezen do Jezusa je postajala ravno po trpljenju vedno večja, žlahtnejša. Nobene želje mu ni odrekla. Nadvse je ljubila svoje domače, vendar je bila že kot 16 letno dekle pripravljena, vse zapustiti, vsemu se odreči iz lju-

bezni do Jezusa. A On jo je hotel še vse drugače preizkušati. Čakati je moral celih 14 let, predno se ji je ta želja izpolnila, a na vse lepši način, kakor si je ona mislila.

Na Milo jo je vezala globoka duhovna ljubezen in hvaležnost. Saj ji je ona največ pripomogla, da je pred njo že jasno žarel njen cilj. Računala je, da bo odpotovala takoj, ko se bo Mila opomogla in se bodo razmere malo izboljšale.

Ob misli na ločitev je Mila večkrat rekla: »Najino slovo bo najlepše, ker bo najtežje.«

Minili so božični prazniki in Mila je še vedno ležala. Malka ji je požrtvovalno stregla noč in dan, vedno smehljajoča se in vedra.

Mila ji je bila iz sreče hvaležna in njeni domači tudi, saj iz mesta ni mogel nihče v Čerkno.

Svečnica je jemala slovo. Onemle so božične pesmi, ugasnile svečke ob jaslakah. Proti polnoči je že slo in vsa vas je bila zavita v temo in mir.

Malka je mirno spala v Milini sobi, utrujena od dela celoga dne. Mila ni kakor ni mogla zaspiti. Čudna tesnoba ji je stiskala srce. V nočni tišini so se pred njo obnavljali vsi grozni spomini oktobrskih dni.

Trdi koraki na cesti, koj nato po kamenitih stopnicah, ki so vodile do njije hove hiše.

»Moj Bog, Malka!« Mila je glas zamrl v grlu, srce ji je razbijalo od tesnobe pričakovanja. V prostorni veži so koraki odmevali kot udarci kladiiva ob mrtvaško rakev. Električni zvonice je zabnel.

»Malka!« V smrtni grozi je Mila zaklicala njeno ime.

Malka je planila kvišku, vsa zmedena

od Milinega krika in neprestanega brnenja zvonca. Prižgala je luč in se za silo oblekla. Medtem je tudi kaplan Lado, ki je komaj legel, spet vstal in šel odpirat. Težki koraki oboroženih partizanov so prekoračili vežo in se ustavili v kuhinji na drugem koncu.

Smrtno blede sta Mila in Malka prisluškovali oddaljenemu govorjenju med partizani in kaplanom Ladotom. Ničesar nista mogli razumeti.

Potrkaljo je na njuna vrata. Vstopil je kaplan Lado. Njegovo obličje je bilo blede, a mirno.

»Mila, po tebi izprašujejo. Oba bi morala na komando radi nekih informacij. Povedal sem jim, da si bolna, pa mi ne verjamejo. Hočejo te videti.«

»Lado, kaj zopet hočejo od tebe? Bo jim se zate.«

Mila je prezrla nevarnost, ki je tudi njej pretela in je trepetala samo za brata.

»Mila, moja vest je mirna, zato se ne bojim.«

Kmalu se je vrnil s tremi partizani. »Ali res ne moreš z nami?« je eden izmed njih osorno vprašal Milo.

Mila je tako trepetala, da jim ni mogla odgovoriti. Njen shujšani obraz je bil bel kot rjuha, iz njega je gledalo dvoje na smrt preplašenih oči.

Malka je pogumno stopila pred partizane:

»Ali je ne vidite, da je bolna? Že celo zimo leži in zdravnik ji je strogo prepovedal, da bi vstala pred pomladjo. Saj vam lahko tudi zdravila na omarici pričajo o njeni boleznii.«

Njihova obličja so se spáčila od jeze. Kdo je to dekle, ki se jim upa ugovarjati?

»Ker jo že tako braniš, pa pojdi ti mesto nje. Le brž se napravi!«

(Nadaljevanje)